

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Tên tác giả: Đàm Thị Hòa

Tên luận án: *Dạy học đọc hiểu văn bản truyện cho học sinh lớp 4,5 theo quan điểm giao tiếp*

Ngành khoa học của luận án: Khoa học giáo dục

Chuyên ngành: Giáo dục học (tiểu học);

Mã số: 62 14 01 01;

Tên đơn vị đào tạo Sau đại học: Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2.

1. Mục đích và đối tượng nghiên cứu của luận án

Mục đích của luận án:

Đề xuất các biện pháp dạy học đọc hiểu văn bản truyện trong giờ Tập đọc theo quan điểm giao tiếp cho học sinh lớp 4, 5 nhằm góp phần nâng cao năng lực đọc hiểu và kết quả học tập môn Tiếng Việt của học sinh.

Đối tượng nghiên cứu: Quá trình dạy học đọc hiểu cho học sinh lớp 4,5 theo chương trình, sách giáo khoa hiện hành để phát triển năng lực giao tiếp cho học sinh.

2. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

2.1. Phương pháp luận nghiên cứu

- Quan điểm lịch sử duy vật biện chứng: xem xét các sự vật, hiện tượng trong tiến trình vận động và phát triển, với sự tương tác, ràng buộc, phụ thuộc lẫn nhau.

- Quan điểm hệ thống cấu trúc: Khi nghiên cứu không nhìn các sự vật, hiện tượng một cách tách rời, riêng lẻ mà luôn xem xét chúng trong một hệ thống, trong mối quan hệ với các yếu tố khác trong hệ thống đó.

- Quan điểm thực tiễn: những vấn đề nghiên cứu trong luận án phải xuất phát từ thực tiễn và hướng đến việc giải quyết những tồn tại trong thực tiễn dạy học đọc hiểu văn bản truyện cho học sinh lớp 4,5.

- Quan điểm hoạt động, kiến tạo: Làm điểm tựa để xây dựng các biện pháp dạy học đọc hiểu cho học sinh lớp 4,5, cách thiết kế các hoạt động dạy học đọc hiểu theo lí thuyết kiến tạo.

2.2. Phương pháp nghiên cứu cụ thể

2.1. Các phương pháp nghiên cứu lí luận

2.1.1. Phương pháp tổng quan lí luận

Tập hợp hệ thống tư liệu lí luận và phân tích, hệ thống hóa để định hướng cho việc xây dựng cơ sở lí luận của nghiên cứu.

2.1.2. Phương pháp so sánh

Để nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế và so sánh phương pháp dạy học đọc hiểu văn bản truyện của các nước với Việt Nam.

2.1.3. Phương pháp khái quát hóa lí luận

Để xây dựng hệ thống quan điểm, khái niệm, phương pháp luận và khung lí thuyết của nghiên cứu.

2.2. Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn

2.2.1. Phương pháp điều tra

Điều tra được tiến hành bằng các kĩ thuật bảng hỏi, quan sát, dự giờ, phỏng vấn, lấy ý kiến chuyên gia độc lập để có dữ liệu đánh giá thực trạng dạy học đọc hiểu ở lớp 4, 5, trong trường tiểu học.

2.2.2. Phương pháp thực nghiệm

Thực nghiệm được tiến hành để kiểm tra tính khả thi và tác động sư phạm của các biện pháp dạy học đọc hiểu theo quan điểm giao tiếp cho học sinh lớp 4, 5.

2.2.3. Phương pháp tổng kết kinh nghiệm

Phân tích hồ sơ quản lí, hồ sơ giảng dạy, hồ sơ học tập, phỏng vấn, trò chuyện để học hỏi kinh nghiệm đã có và những giá trị cần kế thừa.

2.2.4. Phương pháp nghiên cứu trường hợp

Để phân tích chuyên biệt kết quả thực nghiệm thể hiện ở thành tích của một số học sinh thuộc nhóm thực nghiệm.

2.3. Các phương pháp khác

2.3.1. Phương pháp chuyên gia để thu thập dữ liệu bổ sung cho đánh giá thực trạng và thực nghiệm.

2.3.2. Phương pháp xử lí số liệu và đánh giá thống kê

Đề tài sẽ sử dụng công thức thống kê toán học để tổng hợp kết quả điều tra, thực nghiệm, chứng minh độ tin cậy của các kết quả nghiên cứu.

3. Các kết quả chính và kết luận

3.1. Các kết quả chính

- Góp phần phát triển quan niệm khoa học về dạy học đọc hiểu và dạy học theo quan điểm giao tiếp trong môn Tiếng Việt ở tiểu học.

- Phát hiện một số kinh nghiệm tốt trong dạy học đọc hiểu ở tiểu học theo quan điểm giao tiếp, cũng như một số hạn chế trong việc kết hợp dạy học đọc hiểu với nhiệm vụ phát triển kĩ năng giao tiếp cho học sinh.

- Đề xuất các biện pháp mới để dạy học đọc hiểu ở lớp 4, 5 dựa vào kĩ thuật thiết kế dạy học và hệ thống bài tập được thực hiện có trình tự hợp lí, thích hợp với nhiệm vụ dạy học đọc hiểu cho học sinh.

3.2. Kết luận

- Giao tiếp là nhu cầu sống cần thiết của con người trong xã hội. Thông qua giao tiếp con người trao đổi thông tin, tư tưởng, tình cảm của mình với những người khác để tồn tại và phát triển. Mục tiêu của môn Tiếng Việt ở tiểu học cũng thể hiện rõ đích của việc dạy học Tiếng Việt ở trường tiểu học

là để học sinh sử dụng tiếng Việt (ngôn ngữ) làm phương tiện để giao tiếp. Chính vì vậy chương trình, SGK hiện hành được xây dựng theo quan điểm giao tiếp, và thể hiện được tính ưu việt trong việc dạy ngôn ngữ gắn với hoạt động giao tiếp cuộc sống. Tuy nhiên cách làm để hiện thực hóa quan điểm giao tiếp trong dạy học Tiếng Việt ở từng bài dạy cụ thể còn cần tiếp tục bổ sung để hoàn thiện hơn.

- Những nghiên cứu về giao tiếp, QĐGT, dạy học đọc hiểu khá phong phú và có giá trị, là nguồn tham khảo quý giá đối với những người nghiên cứu và đặc biệt là giáo viên đang trực tiếp giảng dạy môn Tiếng Việt ở trường phổ thông. Tuy nhiên chưa có nhiều các nghiên cứu đưa ra những giải pháp cụ thể trong dạy học của từng môn học, phân môn học, hay từng kiểu bài, kiểu văn bản,... mà việc dạy học của giáo viên luôn cần bắt đầu từ những việc chi tiết cụ thể. Do vậy bản thân mỗi giáo viên đứng lớp cần tìm hiểu thêm các nghiên cứu để gắn lí luận và thực tiễn dạy học.

- Thực tiễn dạy học đọc hiểu ở Tiểu học cũng cho thấy còn nhiều việc cần giải quyết để nâng cao chất lượng dạy học đọc hiểu và đặc biệt là khơi gợi lòng yêu thích Tiếng Việt và Văn học. Chương trình Tiếng Việt đã được xây dựng theo quan điểm giao tiếp, học Tiếng Việt “để giao tiếp trong môi trường hoạt động lứa tuổi”, GV, CBQL đã nhận thức được về mục đích và tầm quan trọng của dạy học đọc hiểu theo quan điểm giao tiếp, song chưa chú trọng việc tìm giải pháp để nâng cao chất lượng dạy học đọc hiểu cho HS trong chính bài học trên lớp, từ khâu thiết kế mục tiêu,...đến quá trình dạy học trên lớp. Chính điều đó đã khiến nhiều HS chưa tích cực, chủ động trong học tập.

- Từ kết quả nghiên cứu cơ sở lí luận và thực tiễn, luận án đã đề xuất một số biện pháp dạy học đọc hiểu theo QĐGT, xây dựng được kĩ thuật thiết kế và tiến trình bài dạy đọc hiểu theo QĐGT. Tiến trình đó gồm: Nguyên tắc thiết kế bài dạy đọc hiểu theo theo QĐGT; Xác định qui trình thiết kế bài dạy đọc hiểu theo theo QĐGT; Quy trình dạy Tập đọc ở lớp 4, 5 theo QĐGT; Thiết kế bài tập đọc hiểu văn bản truyện theo quan điểm giao tiếp. Các biện pháp có sự liên kết chặt chẽ với nhau tạo thành một chỉnh thể, là tiền đề của nhau để dạy ĐH đạt kết quả tốt nhất và góp phần giáo dục KNGT cho học sinh. Việc tạo môi trường khuyến khích HS rèn luyện trong dạy học là biện pháp được thực hiện xuyên suốt trong tiến trình dạy học. Thực nghiệm cho thấy, các biện pháp dạy học đọc hiểu theo QĐGT, các bài tập đọc hiểu cho HS lớp 4, 5 qua đọc hiểu đã có tác động tích cực đến việc cải thiện kết quả học tập của HS lớp 4, 5. Chính trong quá trình dạy học đọc hiểu theo QĐGT, học sinh được trải nghiệm để rèn luyện KNGT, điều đó giúp cho HS tích cực, hứng thú hơn trong học tập, có KNGT tốt là điều kiện thuận lợi để các em học tập đạt kết

quả tốt hơn.

- Kết quả thực nghiệm đã khẳng định giả thuyết khoa học của đề tài là đúng đắn và đã được chứng minh, các biện pháp dạy học đọc hiểu theo QĐGT cho HS lớp 4, 5 qua dạy học đọc hiểu là có tác động tốt đến sự cải thiện kết quả đọc hiểu của các HS.

T/M TẬP THỂ HƯỚNG DẪN

NGHIÊN CỨU SINH

Đỗ Huy Quang

Đàm Thị Hòa

SUMMARY OF DOCTORAL THESIS

The author's name: Dam Thi Hoa

Thesis title: Teach text reading comprehension for students in grades 4.5 from the point of view of communication

Scientific branch of the thesis: Science education

Major: Education (Primary)

Code: 62 14 01 01

The name of postgraduate training institution: Hanoi Pedagogical University N2

1. Thesis purpose and objectives

The purpose of the thesis:

Proposed measures to teach readers to read the text in hours. Reading reading from the point of view of communication for students in grades 4 and 5 to contribute to improving the reading comprehension and learning results of Vietnamese students.

Research Objectives:

The process of teaching reading comprehension to students in grades 4.5 according to the current curriculum and textbooks to develop communication skills for students.

2. Research methods

2.1. Methods of theoretical research

2.1.1. Dialectical materialist view: Consider things and phenomena in the process of movement and development, with interactions, constraints, interdependence.

2.1.2. Structural systems view When researches do not look at things, the phenomena are separate, individual but always looking at them in a system, in relation to other elements in that system.

2.1.3. Practical points: The research problems in the dissertation must come from reality and aim to address the shortcomings in the reality of teaching textbook reading for students in grade 4.5.

2.1.4. Viewpoints, activities: Making the fulcrum to develop measures to teach reading comprehension for students in grades 4.5, how to design teaching activities to read the theory of tectonic.

2.2. Practical research methods

2.2.1. Survey method

The survey was conducted using questionnaires, observations, observations, interviews, and independent expert interviews to obtain data for assessing the reality of teaching comprehension in grades 4 and 5 in elementary schools. .

2.2.2. Experimental method

Experiments were conducted to test the feasibility and pedagogical impact of reading comprehension measures on communicative perspectives for students in grades 4 and 5.

2.2.3. Method of summing up experience

Analyze management records, teaching records, study records, interviews, conversations to learn existing experiences and values to inherit.

2.2.4. Case study methodology

For specific analysis of experimental results shown in the results of some students in the experimental group.

2.3. Other methods

2.3.1. Expert method to collect additional data for real and experimental assessments.

2.3.2. Data processing and statistical evaluation

Topics will use mathematical formulas to sum up the results of the survey, experiment, prove the reliability of the research results.

3. Major results and conclusions

3.1. The major results

- Contribute to the development of the scientific concept of teaching reading and teaching from the perspective of communication in Vietnamese in elementary school.

- Find some good experiences in reading instruction in elementary school from the point of view of communication, as well as some limitations in combining reading instruction with the task of developing communication skills for students.

- Proposing new measures to teach reading comprehension in grades 4 and 5 based on the teaching design technique and the homework system.

3.2. Conclusions

- Communication is the essential need of human life in society. Through human communication exchange of information, thoughts, feelings with others to survive and develop. The goal of Vietnamese elementary school is to show the purpose of teaching Vietnamese in elementary school is to use Vietnamese language as a means of communication. Therefore, the current curriculum and textbooks are constructed from the point of view of communication, and demonstrate the superiority of language teaching in connection with communication. However, the way to realize the communicative point of view in teaching Vietnamese in each specific lesson needs to be supplemented to improve.

- Studies on communication, cognitive theory, reading teaching are quite rich and valuable, a valuable source of reference for researchers and especially teachers are teaching the Vietnamese language at school. Common. However, there are not many studies that offer specific solutions in the teaching of each subject, the subject, or each type of writing, the type of writing, etc., the teaching of teachers always need to start from the detail work. Therefore, every teacher in the classroom needs to learn more about research to link theories and practical teaching.

- The practice of teaching reading comprehension in primary schools also shows that much work needs to be done to improve the quality of teaching comprehension and especially the love of Vietnamese and literature. The Vietnamese language program was developed from the point of view of communicating and learning Vietnamese "to communicate in the working environment". Lecturers, lecturers and teachers were aware of the purpose and importance of reading instruction. Communication points, but not focused on finding solutions to improve the quality of teaching and learning to students in the classroom, from design goals ... to the teaching process in class. That has made many students not active, active in learning.

- From the results of research on theoretical and practical basis, the thesis proposed some methods of teaching reading comprehension according to the GDT, building design techniques and the process of reading comprehension lessons under the GDT. The process includes: Principles for designing reading assignments according to the GC; Identify the design process for reading instruction in accordance with the QD; Process of teaching reading in grades 4 and 5 according to the EQ; Design of text comprehension exercises in the context of communication. Measures are closely linked together to form a whole body, each of them to teach the best results and contribute to education for students. Creating an environment that encourages students to practice in teaching is a way of doing things throughout the instructional process. Experimentation shows that reading comprehension methods for students in grades 4 and 5 through reading comprehension have had a positive impact on improving the learning outcomes of students in grades 4 and 5. It is in the process of teaching reading comprehension according to the GAD, students are experienced to practice coaching, which makes the HS positive, more exciting in learning, have good teaching is favorable conditions for children to learn. better result.

- The empirical results confirm the scientific hypothesis of the topic is correct and proven, the methods of teaching reading comprehension according to the GDG for students in grades 4, 5 through teaching reading is to have a good impact. improved reading comprehension of students.

On behalf of academic supervisors

PhD. Student

Assoc. Prof. Dr. Do Huy Quang

Dam Thi Hoa